

ומים מעושנים⁽⁸⁹⁾ פסולים לנסכים.

ועולת העוף לא נאמרה בה מצוות הקפת ימין **שמא תמות** העולה **בעשן** המזבח.

מיתיבי: קשה על זה שאמר רבי יוחנן שחששו שמא יתעשנו הנסכים, ומשום כך לא הקיפו הכהנים המנסכים על המזבח כשהנסכים בידם, והלא נאמר במסכת תמיד: **בא** לו הכהן הגדול שיכול לעשות את כל עבודות הכהונה, ואינו תלוי בפייס כשאר הכהנים, וכשבא להקיף את המזבח מאין הוא מתחיל, מקרן דרומית מזרחית וממשיך להקיף קרן מזרחית צפונית וממשיך ומקיף קרן צפונית מערבית וממשיך ומקיף קרן מערבית דרומית, נתנו לו יין לנסך והיינו סבורים לומר שהקפה זו שעושה הכהן היא כשהיין בידו, ומוכח שלא חוששים שמא יתעשנו הנסכים בזמן הקפת המזבח וקשה על רבי יוחנן.

אמר רבי יוחנן: הקפה שהיה כהן גדול עושה ב-טו **ברגל** היה עושה ולא היו הנסכים בידו עד שבא למקום שמנסכים שם, כי חששו שמא יתעשנו שם, ושונה כהן⁽⁹⁰⁾ גדול שיש לו מצווה להקיף בגלל שבא למזבח להקטיר עולה גם כן, מה שאין כן כהן-הדיוט שזכה בפייס רק בניסוך היין שעולה מיד למקום הניסוך והנסכים בידו וחוזר על עקבו.

ומאותו מקום עד לבית הדשן היה גם כן מרחק של כ"ב אמה ובאלכסון היה זורק, וכלל בידינו שכל אמה בריבוע כשמחשיבים אותה באלכסון הרי היא אמה ועוד שני חומשים, ואם כן כ"ב אמה באלכסון הם שלושים אמה וארבעה טפחים, הוסף עליהם שלושה טפחים שהיה בית הדשן רחוק מן הכבש — הרי שלושים ואחת אמה ועוד טפח היה מרחק זריקת מוראה ונוצה של העולה, ומדוע אמר רבי יוחנן שרק יותר משלושים אמות היה זורק?

ומתצינן: **מקום גברא** מקום שהכהן היה עומד בשעת הזריקה **לא קא חשיב** רבי יוחנן, ולכך החשיב רק יותר משלושים, המקום מעמדו של הכהן היה אמה.

שנינו במשנתנו: **כל העולים למזבח** עולין דרך ימין ומקיפין את המזבח חוץ מן העולה לג' אלו [ניסוך היין והמים ועולת העוף] שבהן כשעולה למזבח פונה מיד לשמאלו ואינו מקיף את המזבח.

מאי טעמא לא נאמרה באלו שלושה דברים המצווה לעלות דרך ימין?

אמר רבי יוחנן: נסכים לא נאמרה בהן המצווה לעלות דרך ימין ולהקיף את המזבח משום שחששו **שמא** מעשן המזבח **יתעשנו** הנסכים בזמן שמקיף את המזבח⁽⁸⁸⁾, ויין

89. יין מעושן מבואר ברמב"ם [פ"ו מאיסורי מזבח ה"א] שפסול לנסכים, אך הלא דברי הגמרא אמורים גם לגבי ניסוך המים. וברמב"ם בפירושו המשניות כאן מבואר שגם במים פוסל העשן.

90. כך דעת רש"י שרק כהן גדול היה מקיף

והשליך אותה משמע שתהיה לבד בלי דבר אחר.

88. הקשה השפת אמת הלא אפשר לכסות הנסכים במכסה עד למקום הניסוך, ושוב לא יתעשנו.

אמר רבא: דיקא נמי מתניתין כרבי יוחנן שלא הקיף הכהן הגדול כשהיין בידו **דקתני** במתניתין: **נתנו לו יין לנסך, ולא קתני: אומר לו נסך! שמעמינה** כרבי יוחנן שנותנים לו את היין רק כשהגיע למקום הניסוך שהוא בקרן דרומית מערבית.

תנו רבנן: כל העולין למזבח עולין דרך ימין ויורדין דרך **שמאל, עולין דרך מזרח** של כבש הקרוב לצד ימין, משום שעמדו לפנות לצד ימין ולמה להם להאריך הילוכם בכבש שאם ילכו בצד מערב של כבש אם כן, כשיצטרכו לפנות לימין המזבח יצטרכו לחצות את כל רחבו של כבש, ואין זה דבר ראוי, וכשיורדין בכבש מן המזבח יורדין דרך **מערב, חוץ מן העולים לשלשה דברים**, הללו **שעולים דרך מערב** ויורדין דרך **מערב, עולין דרך ימין** ויורדין דרך **ימין**.

ומקשינן: למה כתוב בברייתא שעולין דרך **ימין**, הלא דרך **שמאל** הוא עולה שהרי כשהאיש פניו למזבח, מערבו של כבש הוא בשמאלו?

אמר רבא: תני תגרוס אכן בברייתא כשהן עולים עולים דרך **שמאל**.

רבינא אמר: לא תגרוס בברייתא שעולין

דרך שמאל. ומה שקשה לך, והלא כשעולים הוא דרך שמאל, נתרץ כך: **מאי ימין** שאמרה הברייתא? פירושו: הוא **ימין** **דמזבח**, ומכיון שפני מזבח לדרום ימינו של מזבח למערב, **ומאי שמאל** שאמרה הברייתא ברישא שכל היורדים יורדים דרך שמאל? נפרש: הוא **שמאל דגברא**. שמאלו של האדם, ומערב הכבש הוא לשמאל האדם.

ומקשינן על פירוש רבא: **וניתני** בברייתא **או אידי ואידי** ברישא ובסיפא ימין ושמאל **דמזבח, או** שיאמר **אידי ואידי** ברישא ובסיפא ימין ושמאל **דגברא**, ומדוע אמר התנא אופן אחד בשתי לשונות שונות.

קשיא!

מתניתין

חטאת העוף, כיצד היתה נעשית?

היה מולק את ראשה של החטאת ממול ערפה צדו האחורי של הראש קרוי "עורף" ומתחתיו למטה לכיוון הגוף נקרא "מול העורף", ואינו מבדיל את הראש מן הגוף אלא חותך שדרה ומפרקת ורוב הכשר עד שמגיע לוושט או לקנה ומולק רק סימן⁽⁹¹⁾

לקרן דרומית מערבית הגיש לו כהן אחר את היין [והמים] ובשפת אמת ביאר שהכהן המגיש אינו צריך להקיף כיון שאינו עולה לעבוד.

91. כך היא דעת רש"י שהבדלה בחטאת העוף פירושה מליקת שני סימנים. ובחולין [דכא: ד"ה ואינו מבדיל] פירש שיטתו היטב. שכל מה שמולק יותר ממה שצריך להכשר הקרבן הרי זה קרוי הבדלה. ומכיון ששחיטת עוף היא בסימן

לניסוך כיון שגם היה מקטיר. או כמו שפירש בשטמ"ק שכהן גדול דווקא מקיף כדי להראות שהוא עדיף משאר הכהנים. וכשהגיע למקום הניסוך בקרן דרומית מערבית הגישו לו היין. אך שאר הכהנים המנסכים אינם מקיפים אלא עולים מיד לקרן דרומית מערבית והניסוך בידם. אך דעת הרמב"ם [פ"ז ממעה"ק הי"ב] שכל הכהנים היו עושים כך [ולא דווקא כהן גדול] שהכהן המנסך היה מקיף את המזבח וכשהגיע

אחד מבין שני הסימנים.

גמרא

תנו רבנן: מהפסוק "והזה מדם החטאת" למדים שההזאה נעשית מגופו של הטאת עצמה ולא בכלי⁽⁹⁴⁾ או באצבע.

הא כיצד נעשית הזאה זו?

אוחז בראש ובגוף, ומזה על קיר המזבח, ולא על קיר הכבש, ולא על קיר היבל, ולא על קיר אולם. ואיזהו קיר המזבח שעליו היה

ואוחז בעוף, ומזה מודמה על קיר המזבח למטה מחוט הסיקרא, ואחר ההזאה היה מקרב ודוחק⁽⁹²⁾ את מקום מליקתו למזבח, ואז שירי הדם היה מתמצה נסחט, ויורד על היסוד.

חטאת העוף, אין עולה למזבח אלא דמה, וכולה⁽⁹³⁾, כל בשרה מלבד הדם, היתה לכהנים.

93. כתב הרמב"ם [פ"ב ממעילה ה"ו] שחטאת העוף שהיזה דמה מוראתה ונוצתה אסורים בהנאה [ואין בהם מעילה] ודבריו צריכים ביאור, הלא הזאת דם חטאת העוף מתירה הכל לכהנים וכמבואר כאן במשנה ומדוע מוראה ונוצה אסורים.

והכסף משנה ציין מקור לרמב"ם מסוף מסכת תמורה שמבואר שם שמוראה ונוצה אסורים, ותמהו עליו כל האחרונים שדברי הגמרא שם אמורים בעולת העוף שנאמר בה להשליך את המוראה והנוצה לבית הדשן ולכך הם אסורים בהנאה. אך הרמב"ם הלא פוסק זאת בחטאת העוף. וחטאת התמעטה בתורת כהנים שאין בה דין השלכה למוראה ונוצה. ומדוע הם אסורים. והרש"ש בסוף תמורה כותב שלרמב"ם יש גירסא אחרת.

ובראב"ד בתורת כהנים כתה שמוראה של חטאת העוף אוכלה הכהן אם ירצה. הרי שמותרת לכהנים. ויש חידוש נוסף בדבריו שכתב אם ירצה. אך אינו מחוייב לאכלה ואינו עובר בכל תותירו.

94. כך פירש רש"י שהדרשה באה למעט כלי וצריך הזאה מהעוף עצמו. ותמוה בזה שהגמרא בפרק דם חטאת [צב ב] מסתפק אם אפשר להזות דם חטאת העוף מכלי, ולא הזכירו דרשה

אחד, ממילא מליקת סימן שני מכיון שאינה נצרכת להכשר הקרבן קרויה הבדלה. והקשה רש"י הלא מספיק רוב סימן אחד לשחיטת עוף ואם כן אפילו סימן אחד שלם גם כן יחשב הבדלה [כיון שמספיק רוב] ותירץ רש"י שלכתחילה צריך סימן שלם ולכן גמר מליקת סימן ראשון אינה הבדלה. אך סימן שני אפילו לכתחילה אין צורך ולכן מליקתו קרויה הבדלה. אך דעת הרמב"ם ששחיטת עוף לכתחילה בשני סימנים. ואכן הרמב"ם מפרש שהבדלה בחטאת העוף אינה תלויה בסימנים. אלא בהפרדת הראש מהגוף. ובשיטה מקובצת כאן הקשה גם כן כקושיית רש"י שכיון שהכשר עוף ברוב סימן אחד איך מותר לגמור את הסימן. ותירץ שלכתחילה צריך סימן שלם. וחזר והקשה הלא כמו כן לכתחילה צריך שני סימנים [וכדעת הרמב"ם] ומדוע שני סימנים קרויים הבדלה.

ועל כן חזר בו ותירץ שסימן אחד מותר לגמור שסברא היא שמכיון שהתחיל יכול לגמרו.

92. כך פירש רש"י כאן שהמיצוי הוא על ידי דחיקת העוף לקיר המזבח. ועמד בזה הרש"ש שבמנחות [דף ב ב] לא פירש כך. אלא שסוחט את העוף והדם הולך למרחוק.

מזה? זה קיר התחתון מתחת לחוט הסיקרא של המזבח.

אתה אומר קיר התחתון או אינו אלא שהיה מזה על קיר העליון של המזבח?

הראשונה היתה נעשית בקיר התחתון, ואולי נעביד מעילאי למעלה את ההזאה ראשונה, וזה שאמר הפסוק שהדם יהיה מתמצה ליסוד יתקיים בזה דהדר נעביד את המיצוי מתתאי בקיר התחתון.

אמר רבא: מי כתיב בפסוק ימצה והלא ימצה כתיב בפסוק, ואם היה כתוב "ימצה" היה משמע שהוזהר הכהן לחזור ולעשות מעשה מיצוי אחר ההזאה, והיה אפשר לומר שהזאה במקום אחד ומיצוי במקום שני, אבל מכיון שכתוב בפסוק "ימצה" משמע שהוא מזה במקום דממילא יהיה הדם מתמצה על היסוד וזהו קיר התחתון.

אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב: כיצד מולקין הטאת⁽⁹⁵⁾ העוף? אחזו את שני גפיו כנפיו של העוף בשתי אצבעות בין אמה לאצבע, ואת שתי הרגלים של העוף אחזו בשתי אצבעות בין אצבע קטנה לקמיצה, ומותח צוארה על רוחב אצבע גודלו [אגודל שלו]⁽⁹⁶⁾, ומולקה.

במתניתא תנא: כשהיה מולק את חטאת העוף היה אחזו כשציפרא כשהעוף נמצאת

ודין הוא, שנלמד בקל-וחומר שהזאה של חטאת העוף נעשית על קיר העליון: ומה בהמה, שעולתה נזרק דמה למטה, אף על פי כן את דם חטאתה של בהמה זורקים למעלה, אם כן, עוף, שעולתו נעשית למעלה, אינו דין שחטאתו תהיה נעשית למעלה, ומדוע אמרת שחטאת העוף נעשית למטה?

תלמוד לומר מזה שכתוב לגבי חטאת העוף בפסוק "והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח" למדים שהזאת חטאת העוף היא על קיר שהשירים שלו מתמצים ליסוד, ואיזה זה קיר ששיריו מתמצים ליסוד, הלא זהו קיר התחתון. שאם מזה על קיר העליון לפעמים הדמים מגיעים עד הסובב שהיה מפריד בין חצי קיר המזבח העליון לחצי התחתון ואינם מגיעים ליסוד.

ועדיין קשה מנין ללמוד מפסוק זה שהזאה

זו כלל.

והראב"ד בפירושו למסכת קינים [דף כב ב] פירש דרשה זו באופן אחר. שעצמה של חטאת הכוונה שצריך הזאת חטאת ועולת העוף מדם הנפש דווקא. ולכן פסול דם הראש כיון שהוא אינו דם הנפש. [ובגמרא להלן סו. יש מיעוט אחר על דם הראש שפסול]. והרז"ה שם חולק עליו. וסובר שדם הנפש ממעט רק את דם העור ודם התמצית. אך דם הראש הוא דם הנפש. וכן בעיקר הפירוש בדרשה הוא חולק עליו ומפרש

כרש"י שצריך מהעוף עצמו ולא מכלי.

95. לכאורה צורה זו היא גם במליקת עולת העוף. וצריך ביאור למה אמרו זאת על חטאת העוף דווקא. וגם הרמב"ם [פ"ז ממעה"ק ה"ו] הביא זאת לגבי חטאת העוף. ובדיני עולת העוף לא הזכיר מזה כלום. אך וודאי שגם בעולת העוף כך מולקים [בריסק כתבי תלמידים].

96. והכל עושה ביד אחת הן אחיזת העוף והן

זו מליקה היתה עבודה הכי קשה מעבודות האחרות הקשות שהיו במקדש.

מתנתין

עולת העוף כיצד היתה נעשית? עלה הכהן העובד לכבש משום שעולת העוף נעשית למעלה במזבח, ופנה הכהן לסוכב, בא לו לקרן דרומית מזרחית שאע"פ שהמליקה כשרה גם בקרן אחרת במזבח, מכל-מקום לכתחילה היה מולק בקרן דרומית מזרחית מפני שקרובה לבית-הדשן שלשם היה משליך את מוראתה ונוצתה.

היה מולק את ראשה ממזל ערפה ומבדיל חותך את שני הסימנים ומצה את (97) דמה על קיר המזבח למעלה.

נטל את הראש והקיף את בית מליקתו למזבח מקרו ודוחקו לקיר המזבח כדי שיתמצה הדם וספגו את הראש, היה מקנחו במלח הנמצא בראש המזבח וזרקו (98) על

מלבר — מחוץ לידו על גב היד, והופך את פניו של העוף לצד גב היד כדי שיהא העורף מלמעלה, אחז את גפיו של העוף בשתי אצבעות של כהן, ושני רגלים של העוף בשתי אצבעות של כהן ומותח צוארו על רוחב שתי אצבעותיו ומולק.

וזו המליקה היא עבודה קשה שבמקדש.

ומקשינן: זו היא עבודה שקשה במקדש, ותו לא שקשה במקדש, והאיכא [והרי יש] עבודת קמיצה של המנחה שהיתה עבודה קשה שהרי צריך להקפיד שלא יהא הקומץ גדוש, מכיון שהקומץ היתר פסול, וכן צריך להקפיד שלא יהא הקומץ חסר, שהקומץ החסר פסול והיה מוריד את הנותר על הקומץ באגודלו מלמעלה ובאצבע קטנה למטה וכן יש עבודת הפינה של קטורת סמים דקה של יום-הכיפורים שהיתה עבודה קשה שצריך מלא חפניו בדיוק.

ומתצינן: באמת לא רק מליקה היתה עבודה קשה במקדש, אלא אימא בכרייתא

במזרחו של כבש וזורק הראש למערכה. ומקיף כל המזבח ויורד וחוזר ועולה לסוכב ונוטל הגוף ומסיר מוראתו ונוצתה ומשליך ומשסע ומקיף כל הסוכב ויורד וחוזר ועולה בכבש ומקטיר הגוף על המזבח.

וכל זה לדעת התוספות בע"א שיש כבש לסוכב בדרומית מערבית. ולרש"י החולק שרק בדרומית מזרחית יש כבש לסוכב. אם כן אי אפשר להקיף הסוכב ולירד. ולפי זה נוטל הראש וחוזר לאחוריו לכבש וכמו כן בנטילת הגוף חוזר לאחוריו לכבש ועולה ומקטיר. חזון איש.

98. הבה"ג מונה זאת במנין הלאוים אם שיסע והבדיל בעולה. אך ברמב"ם משעמ שאין זה

המליקה. ומדוע שלא יאחז את העוף בידו השמאלית והמליקה תהיה בימין? ביאר במקדש דוד שכיון שדינו לאחוז את העוף, שוב זה כעבודה שצריך ימין דווקא. וכן מבואר בשטמ"ק כאן [אות י"ד] שכל העבודות נעשות בימין. אך הרמב"ם בפירוש המשניות כתב שהיה אחוז את העוף בידו השמאלית.

97. והקטרת עולת העוף היא מן הכבש למזבח [ולא מן הסוכב] ואם כן כשעושה עולת העוף בעיקר מקומה שהוא בקרן דרומית מזרחית [כשאינה רבה] נמצא סדר העבודה כך. נוטל את הראש ומקיף אתו את כל הסוכב עד שבא לכבש ויורד במערב הכבש עד הרצפה. וחוזר ועולה

גבי האשים.

בא לו לגוף והסיר את המוראה ואת הנוצה ואת בני המעיים היוצאין עמה והשליכן לבית הדשן מקום היה במזרחו של כבש שלשם היו נותנין בכל בוקר את תרומת הדשן. ולשם משליך את המוראה והנוצה ובני המעיים.

ספגו את הגוף במלח, וזרקו⁽¹⁰⁰⁾ עליהם האשים.

אם לא הסיר את המוראה, וכן אם לא הסיר את הנוצה, וכן אם לא הסיר את בני המעיים היוצאים עמם, וכן אם לא ספגן במלח כשר משום שכל ששינה בה והשינוי היה מאחר שמיצה את דמה כשירה.

שיפע בידו את העוף בין כנפיו ולא הבדיל לגמרי בין חלקי הגוף של העולה, שעדיין הגוף מחובר. ואם הבדיל⁽⁹⁹⁾ כשר מכיוון שנעשה השינוי אחר עבודות הדם, לכך אינו פוסל.

אבל שינוי בעבודה שנעשה קודם המיצוי פוסל, ולכך אם הבדיל שני סימנין בחטאת העוף, ולא [או אם לא] הבדיל שני סימנין במליקת העולה פסול.

מיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף

לא צרכי הוא דלא אצרכיה רחמנא כלי שרת, פירש רש"י שצוואר העוף הוא ככלי שרת ושם מתקבל הדם, ואם כן הדם שבלב העוף שלא התקבל בצוואר דם פסול הוא. [וכמו בבהמה] אלא שברא"ש שם מבואר שדם הלב הוא דם שחוזר אליו בשעת השחיטה מהצוואר, ואם כן בעוף הרי זהו דם שכבר התקבל.

אך אם כן קשה שימצו את דם הלב למזבח לפי הצד בגמרא שדם העוף שנשפך אוספו וזורקו על המזבח.

100. סדר המשנה הוא מתחילה מיצה את דמה על המזבח ואחר כך מקיף את הראש למצות דמו למזבח. והיינו שמיצוי דם הגוף קודם למיצוי דם הראש.

והראש הוא המקדש דוד שיש לומר שסדר זה הוא בדווקא. שכיון שעיקר המיצוי הוא מדם הגוף, ואם מיצה רק מדם הראש פסול. הרי מיצוי הראש הוא כעין שירים. וזמנו הוא בדווקא אחרי מיצוי דם הגוף. ואם ימצה הראש לפני מיצוי הגוף לא נתקיים בראש כלום.

לא רק שאין צורך להבדיל בשיסוע. ובתורת כהנים איתא, יכול אם הבדיל פסול תלמוד לומר והקטיר. ביאור הדברים, זה וודאי שאין צד שהקרבן יהיה פסול אם הבדיל, שהרי כבר מיצה דמה והוכשר הקרבן. רק השאלה שההקטרה תהיה פסולה כיון שהבדיל, ועל זה למדים מהפסוק והקטיר שההקטרה גם כן כשירה.

אך מוכח מזה שאסור להבדיל, שאם אין איסור מה היה הצד לפסול כשהבדיל. שפת אמת.

99. בעולת בהמה מבואר במסכת תמיד [דף לא א] שהיה קורע את הלב לפני ההקטרה ומוציא את דמו. ועמד בזה המקדש דוד מדוע בעולת העוף לא נזכר שקורע הלב ומוציא דמו.

והראש שם ביאר שטעם הוצאת דם הלב הוא, שכיון שלא התקבל בכלי שרת הרי הוא דם פסול ואין ראוי שיעלה על המזבח. ואם כן מובן שבעולת העוף אין צורך לקרוע הלב. שהרי אין בעוף דין קבלת הדם כלל ודם הלב כשר.

אלא שבספק הגמרא להלן [צב ב] אם בעוף

פסול⁽¹⁰¹⁾, ואם מיצה דם הגוף ולא מיצה דם הראש כשירה.

חטאת העוף שמלקה וחשב הכהן המולק בזמן המליקה מחשבת שלא לשמה, או שמיצה דמה ובזמן המיצוי חשב מחשבת שלא לשמה, או שחשב מחשבת לשמה ומחשבת שלא לשמה ביחד, או שחשב מחשבת שלא לשמה ומחשבת לשמה ביחד פסול שהרי שנינו במשנה [בתחילת המסכת] שמחשבת שלא לשמה פוסלת בקרבן חטאת, ואין חילוק בזה בין חטאת בהמה לחטאת העוף.

אבל אם חשב מחשבת שלא לשמה בעבודות עולת העוף כשירה, ובלבד שלא עלתה לבעלים לשם חובה כדין עולת בהמה שאין מחשבת שלא לשמה פוסלת בה.

אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף שמלקן ושמיצה את⁽¹⁰²⁾ דמן במחשבה על מנת לאכול דבר שדרכו לאכול — זה חטאת. ולהקטיר [או חשב על מנת להקטיר] דבר שדרכו להקטיר — זה עולה. חוץ למקומו פסול ואין בו כרת, ואם חשב לאכול או להקטיר חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת, ובלבד שיקריב את המתיר של הקרבן כמצוותו.

כיצד קרב המתיר כמצוותו? אם מלק

בשתיקה שלא חישוב מחשבה שאינה נכונה בעבודת המליקה ומיצה הדם במחשבת חוץ לזמנו, או שמלק במחשבת חוץ לזמנו ומיצה את הדם בשתיקה, או שמלק ומיצה הדם במחשבת חוץ לזמנו — זהו שקרב המתיר כמצוותו!

כיצד לא קרב המתיר כמצוותו? מלק במחשבת חוץ למקומו ומיצה הדם במחשבת חוץ לזמנו, או שמלק במחשבת חוץ לזמנו ומיצה הדם במחשבת חוץ למקומו, או שמלק ומיצה הדם במחשבת חוץ למקומו, או חטאת העוף שמלקו במחשבת שלא לשמה ומיצה דמה במחשבת חוץ לזמנה, או שמלקה במחשבת חוץ לזמנה ומיצה דמה במחשבת שלא לשמה, או שמלקה ומיצה דמה במחשבת שלא לשמה — זהו: שלא קרב המתיר כמצוותו.

חשב בזמן העבודה מחשבה על מנת לאכול כזית בחוץ וגם חשב לאכול כזית למחר, או חשב כזית למחר וגם חשב לאכול כזית בחוץ, או חשב לאכול כחצי זית למחר, או חשב לאכול כחצי זית למחר וגם חשב לאכול כחצי זית בחוץ — ככל הני פסול ואין בו כרת משום שמחשבות מעורבות הן [וכמבואר לעיל דף כ"ט עמוד ב'].

אמר רבי יהודה: זה הכלל אם מחשבת הזמן

102. הגמרא במעילה [דף ט א] מקשה מכאן למאן דאמר שמיצוי בחטאת העוף אינו מעכב. אם כן איך אפשר לפגל בו. ופיגול הוא רק בעבודות המתירות את הקרבן. ומתרת הגמרא שמיצוי הולך רק על עולת העוף. ומליקה פוסלת בין בחטאת העוף בין בעולת העוף.

101. יש לרדן שמיצה דם הראש ולא דם הגוף שפסול זה דווקא בעולת העוף. שכל עבודת דמה הוא רק במיצוי. ואם מיצה רק מדם הראש פסול. אך בחטאת העוף שעיקר עבודת הדם הוא בהזאת דמה, והמיצוי בה הוא בגדר שירים, יתכן שלזה מספיק דם הראש בלבד. מקדש דוד.